

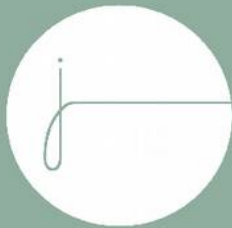


DENDROBIUM MACROPHYLLUM
Dendrobium macrophyllum

ORCHIDEEËN

Kring NO-Brabant

november 2016



JOSINA
planten



Nieuwe Hescheweg 7
5342 EB Oss 0412-622061
info@josinaplanten.nl

Openingstijden :
Maandag t/m Vrijdag 9.00 uur – 18.00 uur
Zaterdag 9.00 uur – 17.00 uur



Dendrobium cuthbertsonii

UITNODIGING

KRINGAVOND VRIJDAG 18 NOVEMBER

**in buurtcentrum Kadans
St Jozefstraat 1, 5684TS Best (tel. 0499-371783)
aanvang 20.00 uur**

Deze avond zullen we - in tegenstelling tot wat aangekondigd was - een lezing krijgen door Herman Terborgh. Hij zal ons vertellen over Papua Nieuw Guinea en dan vooral over de Dendrobiums van daar. Dat belooft bijzondere vormen, felle kleuren en de nodige miniatuurtjes.



Zoals iedere kringavond is er orchideeënshow en -keuring, planten- en materialenverkoop, de verloting, de bibliotheek, de bar, de verkiezing en huldiging van de 'Mooiste Plant van de Maand'.

WERKGROEP 'KWEKEN LEER JE VAN ELKAAR'

Voor dit jaar zijn we weer klaar met de werkgroepavonden op de eerste dinsdag. We beginnen weer op de eerste dinsdag van februari (7 februari 2017). Wat het onderwerp van die avond gaat worden ligt nog niet vast, maar het zal in het januarinummer van het kringblad bekend gemaakt worden.

JAARPROGRAMMA 2016



18 November

Herman Terborgh,
Papua Nieuw Guinea

17 December

Eindejaarsactiviteit
bij Jan van der Linden

WEBSITE

Informatie over de kring, dit kringblad en andere wetenswaardigheden vindt u op onze website: <http://www.orchidee-brabant.nl>

Er is ook een afgeschermd gedeelte van de site met extra informatie voor leden. Om ook op dit deel te komen moet je inloggen. Persoonlijke inloggegevens kun je krijgen wanneer je die in een mailtje aan Gerard de Puit vraagt. Meld je bij Gerard als je nog geen toegang hebt (en dat wel wilt).

KRINGBIJENKOMST DECEMBER

In december houden we geen kringavond op vrijdagavond, maar wordt het weer een kringochtend in de orchideeënkas van Jan van der Linden op zaterdag 17 December, aanvang 10.30uur. Partners zijn uiteraard ook welkom.

Na een kopje koffie met wat lekkers is er een activiteit, verloting, plantenkeuring en verkiezing van de plant van de maand; we sluiten de bijeenkomst af met een lunch, waarna iedereen rond 13.00 weer zijns weegs kan gaan. Er is voldoende gelegenheid om de kas te bezoeken en eventueel weer een mooie plant te kopen.

Vanwege het beperkte aantal plaatsen, graag tijdig opgeven bij onze penningmeester Koos de Wit. (Vóór 1 december)

VAN HET BESTUUR: DIPLOMA'S

Momenteel worden er veel diploma's uitgereikt bij de plantenkeuring. Dit is natuurlijk een compliment voor onze leden die zulke mooie planten weten te kweken. De kwaliteit van de aangeboden planten is zo hoog, dat er echt veel diploma's worden uitgereikt. Maar met het krijgen van zo'n stapel diploma's lijkt de geleverde prestatie niet zo groot meer.

Met een verandering van onze manier van diploma's toekennen, willen we dit soort inflatie ondervangen.

We vragen aan elk lid om bij het bestuur een voorstel in te dienen om dit anders te gaan doen. Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan een mooie oorkonde aan het eind van het jaar, met achterop/voorop alle winnende planten met puntenaantal per indiener.

We verloten een plant voor de winnende inzender in januari tijdens de jaarvergadering in januari 2017.



ALGEMENE LEDENVERGADERING NOV

We weten dat niet iedereen van de kring lid is van het NOV, maar voor degenen die dat wel zijn de volgende informatie:

Op zaterdag 26 november van 10.00 tot 12.00u houdt de NOV haar jaarlijkse algemene ledenvergadering (sinds vorig jaar gecombineerd met bestuurdersberaad). Zoals bekend waait er een nieuwe wind door de NOV en daarbij past het dat er ook opnieuw naar de statuten en het huishoudelijk reglement gekeken worden. Deze zijn aangepast en de voorgestelde versies zijn te verkrijgen via Gerard de Puit (secretaris@orchidee-brabant.nl). Ze zijn ook beschikbaar via de website van het NOV (www.nov-orchidee.nl).

Een van de onderwerpen van de vergadering zal de vastlegging van deze nieuwe statuten zijn, dus wil je er inspraak in hebben, lees ze dan en ga naar de vergadering.

De agenda voor de ALV is als volgt:

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling agenda

Deel I : Huishoudelijk

3. Vaststelling verslag Algemene Vergadering van 9 april 2016
4. Begroting 2016 tussenstand en begroting 2017
5. Verhoging van de contributie met € 3,- i.v.m. verhoogde portokosten (vaststellen)
6. Nieuwe statuten en huishoudelijk reglement (vaststellen)
7. Oproep voor een nieuw bestuurslid: Dirk de Haan treedt af op de ALV van voorjaar 2017 en is niet herkiesbaar.
8. Rondvraag
9. Afsluiting

Pauze

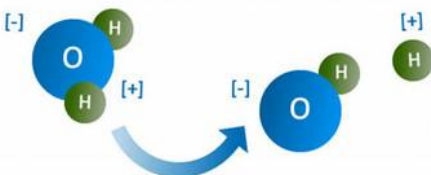
Deel II : Richtinggevend activiteiten

10. Opening en mededelingen
11. Vaststelling agenda
12. Thema's
 - Evaluatie tentoonstelling
 - Voorstellen vanuit de kringen
13. Ingekomen stukken
14. Afsluiting

ZUUR WATER - EEN REACTIE

Na twee delen over het Om te beginnen met zuur. De zuurwaterprobleem van Gerard wil ik toch een beetje reageren op de scheikunde in dat verhaal. Dat was een van de vakken waar ik les in gaf, dus ik kan het niet laten. Ik zal proberen om het niet té technisch te maken, maar dan moet je me enige slordigheid in de begrippen vergeven.

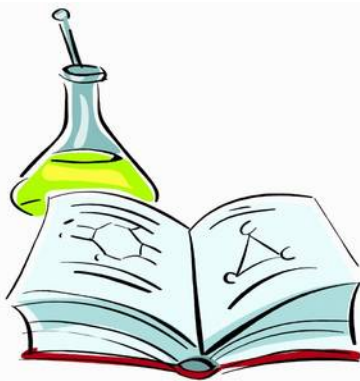
Om te beginnen met zuur. De scheikundige formule voor water is bij iedereen wel bekend: H_2O . Dat een heel klein beetje van dat water uit elkaar valt in H^+ -ionen (waterstofionen) en OH^- -ionen (hydroxide-ionen) is minder bekend. In zuiver water gebeurt dat met ongeveer 1 op de 10 miljoen moleculen. Het aantal van beide soorten ionen is gelijk en daarmee is zuiver water neutraal. Wanneer je nu stoffen aan het water toevoegt, dan treden er vaak (onzichtbare) reacties op die invloed hebben op de verhouding van beide ionsoorten. Als er meer waterstofionen zijn, dan noemen we de oplossing zuur, bij een



overschot aan hydroxide-ionen is de oplossing basisch. Overigens verschuift dit evenwicht ook bij een verandering van temperatuur. Warm water is meestal zuurder dan koud water.

Bij zuiver water is de pH 7, bij zuur water is dat minder dan 7. Om van 7 naar 6 te gaan moeten er 10 keer zoveel waterstofionen zijn. Naar pH 5 is dat al 100 keer zoveel en naar pH 4 zelfs 1000 keer zoveel. Steeds is er een factor 10 verschil. Gerard meet een pH van 4,5. Dat lijkt zuur, maar eigenlijk valt dat nog wel mee. Fruitsap zit in dezelfde buurt, wijn en cola zijn bijna 100 keer zo zuur en citroensap zelfs wel 300 keer. De zure regen die we tot zo'n 20 jaar geleden hadden had een pH van ongeveer 5.

Er hoeft dus niet veel met neutraal regenwater te gebeuren om op die 4,5 uit te komen. Ik vermoed dat de hoofdoorzaak het opnemen van CO_2 (koolzuurgas) is. Dat wordt door het stilstaande water langzaam uit de lucht opgenomen, zeker wanneer je het continu belucht. Ook micro-organismen kunnen CO_2 produceren, maar als het goed is heeft Gerard daar vanwege zijn UVC-lamp geen last van.



Wat doe je nu als je de pH wilt verhogen? Dan voeg je een base toe. In de scheikundelessen leer je dan om een zogenaamde zwakke base te gebruiken zoals soda or bakpoeder. Deze zouten binden de vrije waterstofionen en maken zo de oplossing minder zuur. Dat zorgt ervoor dat je langzaam naar een evenwicht gaat dat ook niet zo gemakkelijk meer verstoord wordt. Een nadeel is dat je er wel relatief veel van nodig hebt, waardoor de hoeveelheid opgeloste zouten erg toeneemt. Soda en bakpoeder zijn ook nog eens een slecht idee omdat het natriumzouten zijn en dat is niet goed voor planten.

Je kunt ook een sterke base gebruiken zoals bijvoorbeeld kaliumhydroxide (of natriumhydroxide, maar dat willen de planten weer niet). Je voegt daarmee direct OH^- -ionen toe. Die zullen eerst de H^+ -ionen binden, maar als je er een klein beetje teveel aan toevoegt, dan maken ze het water meteen basisch en schiet de pH dus door naar waarden (veel) hoger dan 7. Door stapsgewijs te verdunnen wordt het toch redelijk beheersbaar en dat is precies wat Gerard ook in de praktijk gevonden heeft.

Bij het gebruik van een sterke base is het wel van belang om dit niet te lang van tevoren te doen. Het heeft namelijk geen bufferend vermogen zoals de zwakke basen hebben. Wanneer het water langere tijd staat heb je een goede kans dat het opnieuw zuur wordt.

Niek Hanckmann

EEN KREKEL EN EEN BIJNA BOTANISCHE HYBRIDE



Brassavola nodosa
(foto: Tony Rodd)

Rhyncholaelia digbyana
(foto: Elena Gaillard)

Wat heeft de krekel uit het verhaal van Pinokkio te maken met orchideeën? Bijna helemaal niets. In de jaren 60 maakte een Amerikaanse orchideeënveredelaar Stewart uit Los Angeles een kruising van twee botanische orchideeën: *Brassavola nodosa* (als “moeder”) en *Brassavola digbyana* (“vader”). Het bleek een geslaagde kruising te zijn en in 1974 heeft hij hem geregistreerd onder de naam *Brassavola Jiminey Cricket*. Wie is die Jiminey Cricket? Dat is zeer waarschijnlijk de krekel uit Pinokkio. In het oorspronkelijke verhaal had deze krekel geen naam, maar toen Walt Disney er in 1940 een tekenfilm van maakte, noemde hij dit levendige en verstandige figuurtje Jiminy Cricket. Hij werd het geweten van Pinokkio.

Als je de kruising nu opzoekt in de database van RHS blijkt hij van naam verschoten. Een van de twee ouders mag namelijk al lang geen *Brassavola* meer heten. Het is *Rhyncholaelia digbyana* en daarom ook *Rhynchovola Jiminey Cricket*.

Een mooie plant die op het eerste gezicht helemaal geen hybride lijkt. Er zit niets potsierlijks aan zoals wel bij zovele *Cattleya*-, *Vanda*- en *Phalaenopsis*hybriden. Het is een eenvoudige bloem. Hij is zelfs bijna eenvoudiger dan zijn vader die overdreven franjes/fratsen heeft. Wel heeft hij het stevige postuur van zijn vader meegekregen en de bloeirijkheid van zijn moeder.

Bijna botanisch, maar toch een hybride. En als zoveel hybrides heeft dat ook voordelen voor de cultuur. Ze zijn net een tikkeltje gemakkelijker dan de echte

soorten. Dat geldt zelfs vaak voor de in 'gevangenschap' gekweekte zaailingen van een natuursoort. Waar mama en vooral papa ongelooflijke hoeveelheden licht nodig hebben en een kleine rustperiode om te gaan bloeien kan deze nakomeling het op een lichte vensterbank ook wel.

Maar het mooiste is natuurlijk om net te doen alsof het geen hybride is en hem op natuurlijke wijze op een stuk kurk te laten groeien. Worteltjes in de vrije lucht en als Jimminey Cricket gewoon lekker bloeien. En dat hangt dan zomaar weer op onze showtafel!

KEURING OKTOBER 2016

Beginners:

Jan Braks
Coelogyne fimbriata 8,5 D

Gevorderden:

Arno Janssen
Laeliacattleya Gila Wilderness 8,2
Cattleya bowringiana 8,2
Sigmatostalix radicans 7,6

Fam. Stomppf
Brassavola nodosa x digbyana 9,0 DL
Brassavola 'Jiminy Cricket' 8,8 D
Vanda hybride gr. bl. Paars 8,2

Fam. Teurlincx
Paph. maudiae 'Femina' 8,5 D
Bulbophyllum sicyobulbon 7,3

Jos Nuyten
Lepanthus telipogoniflora 8,6 D
Pleurothallis volcanica 8,5 D
Lepanthus tentaculata 8,4
Lepanthus caloptera x saltatrix 8,4

Kees v.d. Wittenboer
Bulbophyllum helenae 8,4

Simon Faro
Eria hyacinthoides 8,5 D

Superkwekers:

Fam. Coenen
Dendrochilum cobbianum 8,7 D
Liparis gibbosa 8,6
Brassavola nodosa x digbyana 8,5
Zootrophion atropurpureum 8,4
Cattleya bowringiana 8,4
Encyclia hybride 8,2
Paradisanthus micranthus x
Zygopetalum Rhein Blue 8,2
Eria hyacinthoides 7,4

Frans Blom
Bulbophyllum annandalei x
longissimum 8,9 D
Coelogyne fimbriata 8,5
Bulbophyllum hybride 8,4
Bulbophyllum grandiflorum 8,0
Coelogyne speciosa var. Alba 7,9
Cirrho. Sunshine Queen
x Lion King 7,6

Gerard de Puit
Pleurothallis casapensis 8,6
Pleurothallis tuerckheimii rood 8,4
Restrepia trichoglossa 8,4

Jo van Hoof
Masdevallia herradurae 9,1 DL
Dendrobium hercoglossum 8,6

PLANT(EN) VAN DE MAAND OKTOBER 2016

Toen ik via de mail de plant van de maand binnenkreeg werd me meteen duidelijk dat ik vorige maand door mijn afwezigheid echt iets gemist heb. Maar liefst drie planten waren zo bijzonder dat ze alle drie plant van de maand werden! Gelukkig heeft Albert ze in een keer op de foto gezet, anders zou het me drie pagina's gekost hebben!

Van links naar rechts:

Brassavola nodosa x digbyana van de familie Stompff

Masdevallia herradurae van Jo van Hoof

Eria hyacinthoides van Simon Faro

Alle drie van harte proficiat!



AGENDA 2016

26 nov

Algemene Ledenvergadering NOV, Utrecht

BEREIKBAAR

voorzitter	Huib Boesten	06-53258929	voorzitter@orchidee-brabant.nl
secretaris	Gerard de Puit	0499-373816	secretaris@orchidee-brabant.nl
penningm.	Koos de Wit	073-5321664	penningmeester@orchidee-brabant.nl
bibliotheek			
evenementen	Wim Crins	06-83365414	activiteiten-2@orchidee-brabant.nl
activiteiten	Sjors Teurlincx	06-23250947	activiteiten-1@orchidee-brabant.nl
bestuurslid	Patrick van Orsouw	06-22541548	patrickvanorsouw@hotmail.com
kringblad	Niek Hanckmann	073-6577044	redacteur@orchidee-brabant.nl
potmateriaal	Henk de Wit	073-5321664	jfgdewit@home.nl
keuring	Jos Janssen	0412-451027	
kweekgroep	Wim/Sjors		

Kringblad van Orchideeënvereniging NO-Brabant.

Jaargang 34 nr. 10, november 2016

Redactie: Niek Hanckmann. Email: redacteur@orchidee-brabant.nl

Advertenties: Koos de Wit, tel 073-5321664

Drukwerk: RICOH, DAF, Eindhoven

Verzending: Huib Boesten

Aan dit nummer werkten mee:

Wim Crins, Albert Maas

Lidmaatschap: Contributie per jaar voor de Kring € 23,-

t.n.v. Orchideeënkring NO-Brabant te Nuland

IBAN: NL65 INGB 0003268332.

Kring NO-Brabant is één van de 19 kringen binnen de Nederlandse Orchideeën Vereniging (NOV).

ORCHIDEEËN WUBBEN

Groot assortiment Orchideeën en Tillandsia's

Botanische orchideeën – de meeste uit zaad gekweekt – en hybriden

- Oppetmaterialen
- Diverse soorten meststoffen
- Gewasbeschermingsmiddelen in kleinverpakking

Openingstijden: maandag t/m zaterdag van
10.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 18.00 uur

Tolakkerweg 162
3739 JT Hollandsche Rading
Telefoon: 035-5771222 – Fax: 035-5772103

Orchideeënkwekerij

J. van der Linden
Engsteeg 2 te Brakel
Telnr: 0418-671686

www.orchideeenvdlinden.nl



Openingstijden:

van maandag t/m donderdag graag even bellen voor u ons een bezoek brengt
i.v.m. eventuele afwezigheid.

Vrijdag en zaterdag zijn wij open van 10.00 tot 17.00 Zondagen en feestdagen zijn
wij gesloten